

платоспроможності суб'єкта господарювання, а отже, збереженню робочих місць. Тому стратегічні завдання при виході підприємств з кризового стану, мають спрямовуватися на інноваційну політику, адекватне державне і законодавче регулювання щодо процедур банкрутства та санації.

Література

1. Афанасьєва О.Б. Методологічне підґрунтя реалізації системного підходу до антикризового управління. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/56601/5/Afanasieva_system_approach1.pdf.
2. Гаврилюк В. В., Мірко К. С., Купчак М. Я.. Основні заходи й етапи антикризового управління. Управлінські, правові та економічні аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності населення і територій: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів – Л.: ЛДУ БЖД, 2019. – с. 241-244

УДК: 331.103:343

Жуковська В.М., д.е.н., професор
Державний торговельно-економічний університет

ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ: ОГЛЯД ПРОФЕСІЇ МЕНЕДЖЕР З ПРОДАЖУ

Війна в Україні суттєво вплинула на ринок праці і кардинально змінила акценти в попиті кандидатів/нових працівників. По суті ринок кандидатів перетворився на ринок роботодавця під час війни. Якщо до війни в Україні у більшості професійних напрямків на сайтах пошуку роботи спостерігалась тенденція перевищення попиту над пропозицією, то в квітні-травні 2022 року ситуація протилежна. Про це свідчать й експерти кадрових агентств, служби

зайнятості у містах. Так, згідно з новим звітом Міжнародної організації праці (МОП), з початку російської агресії в Україні було втрачено 4,8 мільйона робочих місць, до сусідніх країн виїхали 5,2 млн біженців, з них 2,75 млн осіб працездатного віку – 1,2 млн з них (43,5%) раніше працювали, втратили роботу або звільнилися [1]. Інше експертне опитування групи «Рейтинг» засвідчило, що у звичайному режимі працюють лише 22% респондентів, а 53% українців, котрі працювали до війни, припинили трудові відносини, 21% – працюють віддалено чи частково, лише 2% – знайшли собі нову роботу. 18% громадян України після початку війни не змінилося економічне становище, переважна частина населення (52%) зазначила суттєве погіршення свого економічного становища [2].

Дані опитування невтішні для багатьох мешканців України, які втратили рухоме і нерухоме майно, змушені перебувати у статусі біженця за кордоном чи внутрішньо переміщеною особою. Одна з можливостей для підтримки життєзабезпечення сім'ї на фоні високого безробіття на ринку праці серед багатьох професійних сфер, велика кількість пропозицій для працевлаштування від роботодавців - це вакансії менеджера з продажу в різних галузях. Вивчення перспектив працевлаштування на позицію менеджера з продажу за оглядом попиту роботодавців на сайті work.ua показує, що поступово зростає кількість українців, які повертаються до роботи. Ті компанії, які зможуть продемонструвати, вдале використання стратегії відбору кандидатів, краще позиціонувати бренд роботодавця, матимуть більше шансів залучити кандидатів з високим стартовим (випускників навчальних закладів) потенціалом чи з достатнім досвідом роботи для виконання складних проєктів.

Огляд заробітних плат в оголошеннях вакансій різних компаній на сайті пошуку роботи свідчить про невисокий порівняно з довоєнним часом базових окладів 14-25 тис. грн. (рис. 1).

Водночас є пропозиції високих зарплат в діапазоні 35-40 тис грн для сфери інформаційних технологій, фармацевтичній та будівельній галузі. Спади заробітної плати припадають на період пандемії COVID та під час війни, що можливо пов'язати зі змінами у структурі зовнішньої торгівлі товарами та послугами. В оголошеннях вказується мінімальний досвід (1-2 роки) роботи з вимогою швидкої адаптації до навчання і бажання розвитку в компанії.

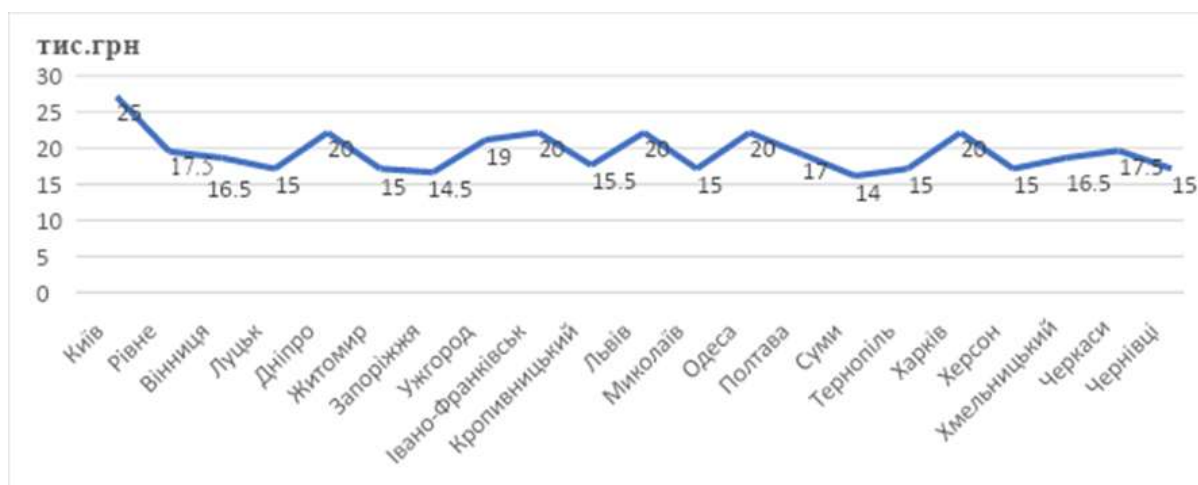

Рис.1. Пропонована заробітна плата на вакансію менеджер з продажу

Джерело: сформовано за вакансіями менеджера з продажу від роботодавців. Вибірка з 650 позицій у 12 областях на сайті <https://www.work.ua/>

За співвідношенням кількості претендентів на одну вакансію у багатьох областях України попит (за представленими резюме) перевищив пропозиції роботодавців в декілька десятків. Наприклад, за вибіркою розміщених оголошень та резюме на вакансію менеджер з продажу (період з 20.05.2022 р- 07.06.22 р) визначено наступні показники щодо претендентів на одне робоче місце, зокрема [3].:

1) високий рівень попиту спостерігається в областях Херсонській - 45 осіб Житомирській - 24 осіб; Миколаївській - 25 осіб; Харківській -20 осіб; Запорізькій - 18 осіб; Сумській -25 осіб;

2) помірний рівень попиту спостерігається в таких областях: Івано-Франківській та Київській – 7 осіб, Черкаській та Одеській - 9 осіб; Вінницькій та Хмельницькій – 10 осіб - 9 осіб.

Варто зазначити, що простежується тенденція: область, яка була або є нині під окупацією мають найвищий попит серед шукачів. До війни, роботодавцю було складно знайти менеджера з продажу, тобто підтверджується теза експертів, що панує під час війни ринок роботодавця.

З метою залучення найкращих фахівців з продажу, компанії будуть прагнути знайти нові способи диференціації своєї продукції та послуг, а рекрутерам гнучко реагувати на перегрітий ринок «резюме» кандидатів. Також оскільки фінансове майбутнє світу стає передбачуваним для дистанційної форм роботи, користуватися більшим попитом будуть менеджери з продажу в електронній комерції.

Література

1. Nearly 5 million jobs have been lost in Ukraine since the start of the Russian aggression, says ILO/ URL: https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_844625/lang--en/index.htm
2. Восьме загальнонаціональне опитування: Україна в умовах війни (6 квітня 2022)
https://ratinggroup.ua/research/ukraine/vosmoy_obschenacionalnyy_opros_ukraina_v_usloviyah_voyny_6_aprelya_2022.html
3. Work.ua [Електронний ресурс]: <https://www.work.ua/>